

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAVARMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

A SZERKESZTŐSÉGI IRODA

a Széchenyi-utcában van.

Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem vétetnek tekintetbe.

Kéziratok nem adatnak vissza

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy egész oldal hirdetés ára 24 frt. Ennél kevesebb aránylag számítatik.
Bélyegilleték minden beiktatásnál 60 fillér.Nyilttéri cikkek garmondsora után 60 fillér fizetendő
Hivatalos óra: d. u. 2—3-ig és 6—8-ig.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.Évnegyedre 3 kor.
Egyes szám ára 24 fillér.

Községeknek előfizetve egész évre 10 korona.

Az új esztendő.

A holnapi nappal a huszadik századba lépünk. A mai napon eltűnik a 19-ik század, mely eseményekben oly gazdag volt. Örökre feljegyzik nevét a történelembe, mert sok olyan dolog ment végbe annak lezajlása alatt, a mi nemcsak Európát hozta forrongásba, hanem az új világrészekre is kihatással volt.

A nagy Napoleon világbirodalmi eszméje megrendítette a földtekét. A francia forradalom felrázta a rabigában görnyedt népeket kábulásukból.

A század második fele a találmányok és felfedezések kora volt. Az emberiség s kiváltkép hazánk gyors előhaladása a tudományban, művészetekben élénken dokumentálta, hogy a népek boldogulása, virágzása csak béke idején lehetséges s ez az általánosságban elfogadott nézet szülte a világbéke eszméjét.

Azok után a népet ölé, országokat kitörlő ádáz tusák, pusztító háborúk után leszállott a béke galambja s elmúlt már három évtizede, hogy a béke ölében tudomány, ipar, kereskedelem modern alakban megvetette a lábát.

A 19-ik század adta meg ehhez az alapvetést, ez adta vissza a népek millióinak a szabadság, egyenlőség, az emberiség e dekorumainak jogát. A huszadik századnak célja mindezeket tovább fejleszteni.

A századvég elmúlt, vele sirba szállt az idegesség százada. Most jöjjön a nyugalmas kor, mely fontolni is tud cselekvés előtt. A higgadság legyen főfaktorunk gondolkodásban, kivitelben. Ha pedig a sors újra harcra szólít, hazaszeretettel vívjuk csatáinkat. Ez a fegyverünk ma is éles, rozsdá nem marja.

Mérsékléssel éljünk, mikor arról van szó, hogy hazánknak szolgálatot tegyünk; erélyesen és határozottan, mikor nemzeti jussunkat védjük.

Mérsékléssel; mert nem az tesz jobb szolgálatot, a ki érdekeink megvédése végett belevisz a harczba, hanem a ki attól megóv és béke útján mozditja azokat elő.

Erélyesen és határozottan: mert nincs okunk félni senki fiától, mikor Isten és az igazság oltalma alatt nemzeti létünk fenntartásáért küzdünk.

Minden igaz hazafi jól vesse emlékezetébe, hogy mindannyian egy nemzet fiai vagyunk, egy ezredéves, harczedzett, derék nemzetnek hűséges fiai s bizunk a magyarok Isteneben, hogy teljesíti kívánságunkat, mikor egymásnak az esztendő első napján:

Boldog újévet kívánunk!

Az esküdtbíráskodás.

Új év napján életbe lép az új bünvádi perrendtartás, mely a nagyközönséget igazán közelről érdekli, mert a törvény nem tudásával senki sem védekezhetik. Mindenkinek tudni kell az új törvényben legalább is annyit, hogy igazságát hol keresse? Kihez forduljon panaszával vagy védelmével?

Aztán, ha az esküdtbíráskodás nálunk nem is ismeretlen intézmény, mégis sok azoknak a száma, kik az új esküdtbíráskodás hatáskörével tisztába nincsenek.

Eddig ugyanis kivétel nélkül minden nyomtatványban foglalt deliktum felett kizárólag az esküdt (sajtó) bíróság ítélkezett. Újéven tul a nyomtatvány útján *magánszemélyek* ellen elkövetett rágalmozás és becsület-

sértés a királyi bíróságok hatáskörébe fog tartozni. Kiesnek az esküdtbíráskodás hatásköréből továbbá a *nem magánszemélyek* elleni rágalmozás és becsületsértés vétségei is, ha az „exceptio veritatis”, vagyis a bizonyítás joga ki van zárva.

Tehát január 1-én életbelép az 1896. évi 33. t.-cz. (bünvádi perrendtartás); az 1897. évi 33. t.-cz. (esküdtbíráskodásokról) és az 1897. évi 34. t.-cz., mely az új esküdtbíráskodás hatáskörét szabályozza. E szerint az esküdtbíráskodás ítél a súlyosabb és egyszerűbb tényálladéku büntettek azon eseteiben, melyekre öt éven felüli fegyház, börtön vagy államfogház büntetés van szabva. 1900. január 1-től kezdve az esküdtbíráskodás elé fog tartozni a következő 18 közönséges büntett, ugymint: 1. a felségsértés, 2. a király bántalmazása, 3. a hűtlenség, 4. a lázadás, 5. a személyes szabadság megsértése közhivatalnok által, 6. gyilkosság, 7. a szándékos emberölés, 8. a kitétel vagy elhagyás, 9. a halált okozó súlyos testi sértés, 10. a közegészség elleni büntett, 11. a gyermekrablás és leányszöktetés, 12. a személyes szabadság megsértése magánosok által, 13. a rablás, 14. gyújtogatás, 15. a vízáradás okozása, 16. közveszélyes rongálás, 17. a megvesztegetés, 18. nyilvános felhívás valamely az esküdtbíráskodás elé utalt büntett elkövetésére. Ezenkívül a már említett kivétellel a nyomtatvány útján elkövetett büntettek, vétségek és a törvényben megállapított kihágások. Ezzel tehát mintegy kibővült az esküdtbíráskodás sajtó-ügyi hatásköre, a mennyiben a törvényben megállapított sajtókihágások, melyek eddig a hivatalnok-bíróság

A „Szolnok-Doboka” tárczája.

Gloria in excelsis . . .

A mit rég megjövendélének
Sok év előtt a bölcsek, vének,
Hogy eljövend a Messiás:
Szívünkben — üdvösségtől égve —
Hozsanna szálljon föl az égbe,
Beteljesült a szentírás!

Az égnek nagy, szokatlan fénye
Vigasztaló jel, áldás, béke,
„Oh pásztorok, ne féljete!
Betlehemnek kis városában,
A barmok ócska jászolában,
Az Üdvözítő született“.

Mit oly régen epedve vártak,
Eljött im hát a várva-várt nap,
A földre új hajnal derül.
Rut bűn, gonosz, hazug világok,
Van már igazság, van bírák,
A szent hit győzedelmet ül!

Somogyi Géza.

A háziasság dicsőítése.*

Azt a kérdést vetettük föl, hogy mi a háziasság főkövetelménye? Erre felelnek az alábbiakban a művészet, irodalom, a társaság, a politika

* A háztartás ünnepi számából közöljük e közérdekű sorokat. Szerk.

jelesei. Szellemes nyilatkozataik azt bizonyítják, hogy a háziasság szükségét éppen a kiváló emberek érzik leginkább.

*

Az összes főkövetelmények betűbe rovasát bajosan lehetne a „Háztartás” ünnepi számában elvégezni; némi szerény alkövetelmény gyanánt merem mindössze megjegyezni, hogy a hölgyek óriási kényelmet biztosítanak a férfiaknak, ha a ház belső kormányzatából következetesen kihagyják őket.

Abonyi Árpád.

*

Mi a háziasság főkövetelménye? Olyan, a mivel „egyben” lehetne megfelelni, azt hiszem nincs; — vagy ha van, az mindenkinél más. Ha ez nem így lenne, akkor nem is lehetne kérdés tárgya, oly sok ezer évi tapasztalat után. S miért lehet még kérdés tárgya még ma is? Azért, mert csak sejtve van, mint az északi sark, de fölfedezve nincs.

Ifj. Ábrányi Kornél.

*

A föltett kérdés fogas. Hogy voltaképpen mi is — az asszonyi jó tulajdonságok közül melyik is az, mely e fogalmat fűdözi: el nem merném dönteni. Szerénység s takarékoskodás? Műveltség s bölcs gazdasszonykodás? Vidámság s szelidség? — Férje válogatja: ezek sorából minek érzi legjobban szükségét. Pedig van még egy sereg. Mig ugyanazon nőben jelen van valamennyi: csöndes boldogítását érezzük, s eszünkben sincs egyiket a másik rovására magasztalni. De csak egynek érezzük hiját — mindjárt ez az a „főkövetelmény“.

Ugy vagyunk vele, mint egészségünkkel. Mig fejnek, fognak, szemnek, gyomornak nincs baja: nem is érezzük épségüket. De csak egynek legyen baja — mindjárt ez fáj legjobban.

Ágai Adolf.

*

A háziasság főkövetelménye szerintem az, hogy férj és feleség egyaránt tudjanak szemet hunyni egymás apró gyöngéi előtt. A folytonos jó barátságnak s egyetértésnek ennél nagyobb biztosítéka nincsen.

Bársony István.

*

Anyira szeretni az otthont, hogy a nő több időt töltsön benne, mint a menyt az anyai, gazdasszonyi, hitvestársi gondok lefoglalnak: ugyhiszem, ez a háziasság legfőbb követelménye.

Bartha Miklós.

*

A háziasság főkövetelménye, azt hiszem, a nő szeretete és szeretetreméltósága, a mi az otthont a legvonzóbb fészékké teszi. A nő, a családban, visszavarázsolhatja az elveszett Paradicsomot.

Bartók Lajos.

*

A háziasság főkövetelménye az „otthon” szeretete, melyet vidámsággal és szorgalommal kis édené alakíthatunk. Az otthon szeretetét elérhetjük, mihelyt mindig azokat tartjuk szem előtt, kik szerényebb körülmények között élnek. Mert, ha a nő lefelé néz — gazdagnak érzi magát; ha pedig fölfelé: akkor nagyra vágyó és elégedetlenné lesz. A háziasságát megmutatja lakhelye és családjának ragaszkodása az otthonhoz.

Beksics Gusztávné.

*

elé tartoztak, jövőre az esküdtbíróóság elé lesznek utasítva.

A komplikáltabb bűnesetek ezután is a hivatalnok-bíróóság elé tartoznak. Azon törvényszékek mellett, melyek az ítélőtáblák székhelyén kívül esnek, még kevesebb dolguk lesz az esküdteknek, mert ezek nem bíraskodnak sajtó-ügyekben. Ugyanis az új törvény csak a tizenegy királyi ítélőtábla székhelyén alakítandó esküdtbíróóságokat ruházza fel sajtóbíróági hatáskörrel. E szerint sajtópört ezután is csak ezen tizenegy törvényszéknél lehet indítani, a hol eddig lehetett.

Most lássuk, hogy miként szervezkedik az új esküdtszék. Ez az új magyar esküdtbíróóság két külön bírói testületből áll, ugyanint 12 tagú esküdtszék (jury) és a 3 tagú törvényszéki tanácsból. Az egész esküdtbíróóság a törvényszéki elnök, a szakbírói tanács elnökének vezetése alatt áll. A tizenkét esküdt minden ügy tárgyalásának megkezdése előtt sorshuzás útján jelöltetik ki s a kijelöltek bírói tisztje mindig csak azon egyetlen eset elbírálására terjed ki. Az esküdtbíróóság nem ülésezik állandóan, hanem rendszerint 3—4 ülészakot fog tartani évenként. Erre aztán előkészítik az ügyeket. Egy ülészak 15 napnál tovább nem tarthat. Esküdt csak magyar honos, 26 éves, magyarul írni és olvasni tudó és legalább 20 korona évi adót fizető polgár lehet. Ki vannak zárva a nők, a nyereségvágyból elítéltek, a politikai jogvesztésre, szabadságvesztésre ítélték, míg ez tart; a vád alá helyezett; kik csódban vagy gondnokság alatt vannak; a kik testi vagy szellemi fogyatkozás miatt nem képesek esküdttisztséget betölteni. Ezenkívül inkompatibilisek az esküdt állással a következő hivatalnokok: a miniszterek és főispánok; a bírák és ügyészek; a tényleges katonák, a rendőrhatalóságok és közegei, a pénzügyőrök. Nem lehetnek esküdtek a nap-számok és szolgák sem.

Minden évben összeírják az esküdtképes polgárok névjegyzékét. Ezt egy három tagú összeíró küldöttség végzi. Ezt az ideiglenes lajstromot június 1-től 15-ig közszemlére kiteszik. Bárki felszólalhat a lajstrom ellen 8 nap alatt. Az összeírást és felszólalásokat szeptember 1-ig az illetékes törvényszéki elnökhez küldik be. November havában összeül aztán az ugynevezett vegyes bizottság, melynek tagjai a törvényszéki elnök, egy bíró és három választott bizalmi férfi. Ez a vegyes-bizottság aztán végérvényesen dönt a felszólalások tárgyában és összeállítja az évi lajstromot és pedig a rendes esküdtek

névjegyzékét (lajstrom) és a helyettes esküdtek névjegyzékét. Ez utóbbiak a rendes esküdtek hiányát fogják pótolni. A szolgálati lajstromot, vagyis az egy-egy ülészakra behívandó esküdtek és helyettes-esküdek névjegyzékét egy 3 tagú törvényszéki tanács állítja össze sorshuzás útján. És pedig kisorsol 30 rendes és 10 helyettes esküdtet.

Ezután tehát negyven esküdttel szerben lehet gyakorolni a visszavetési jogot. A új szabályok szerint az esküdtszék megalakítása az ülés megnyitása után, a vádlottnak személyes viszonyaira vonatkozó kihallgatása után történik, tehát az alakulás a főtárgyalás kiegészítő része lesz. Az alakulás befejező aktusa az ünnepélyes eskütétel. A tárgyalás és a bizonyítási eljárás befejezése után következik a kérdés feltevése. Az új törvény szerint a kérdéseket a királyi ügyész és a magánvádló indítványozza. De úgy a vádlott, mint védője, valamint az esküdtek maguk is hozzászólhatnak azokhoz, kérhetik azok megváltoztatását, új kérdés, illetőleg kérdések feltevését. E felett a bíróság dönt, mert a bíróság kötelessége az igazság kiderítése céljából pártatlanul örködni. A bíróság intézi aztán a kérdést az esküdtekhez. A főkérdés mindig arra irányul: bűnös-e a vádlott a vád tárgyává tett bűncselekményben. Ebben tehát az esküdtek által megoldandó tény- és jogkérdések össze vannak foglalva s az erre adott felelettel az esküdtek tulajdonképpen meg is oldották feladatukat.

Az új törvénynek igen lényeges ama rendelkezése, a mely a határozathozatalra vonatkozik, nevezetesen a szavazatok arányára nézve. Eddig egyszerű szótöbbség, vagyis 7 szavazat elegendő volt a bűnösség kimondásához. Az új törvény 8 szavazatot, vagyis $\frac{2}{3}$ többséget kíván a bűnösség kimondásához. Vagyis most már öt „nem bűnös” szavazat elég lesz a felmentéshez. Ugyancsak 8 szavazat kell valamely minősítő körülmény, illetőleg súlyosító tétel megállapításához. Az is lényeges újítás, hogy ezután a felmentő verdiktnél a szavazatok arányát egyáltalán nem hirdetik ki. Az elítélő verdiktnél pedig annyit szabad nyilvánosan kihirdetni, hogy a határozat „7-nél több” szavazattal hozott. A meghozott verdikttel az esküdtek főnöke a vádlott távollétében hirdeti ki, úgy, mint az eddigi eljárásban. A verdikttel nem szabad bírálat tárgyává tenni. Ha azonban a szakbíróóság tagjai mindnyájan meg vannak győződve arról, hogy az esküdtek tévedtek, mert a vádlottat fel kellett

volna menteni, az esetben a bíróság azonnal felfüggeszti az eljárást s az ügyet az új esküdtszék elé utasíthatja. Ezt indokolni sem kell. Az új esküdtszékben az előbbi tagok nem vehetnek részt. Az új esküdtszék verdiktjét azonban felfüggeszteni többé már nem lehet, hanem a bíróság köteles ítélni. Az ítéletet a vádlott előtt a szakbíróóság jegyzője olvassa fel. A „nem bűnös” a bíróság szintén ítélettel menti fel, de ennek meghozatala céljából nem kell visszavonulnia, hanem a verdikt kihirdetése után a bíróság nyomban kimondja a felmentő ítéletet. Az esküdtbíróóság ítélete ellen egyetlen perorvoslat van. Ez a semmiségi panasz a kuriához.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk t. olvasóinak boldog új évét kívánunk.**

— **Kinevezés.** Ő felsége a király dr. Weisel Ernő itteni albirót a helybeli törvényszékhez kir. alügyészszé kinevezte.

— **Árvák karácsonyfája.** Id. Bárány Borne-missza Károly főispán ur ő méltósága a helybeli leányárvaház árváit karácsonyi ajándékkal lepte meg, mint minden évben. Mindenik kapott egy-egy szép képes könyvet. Azonkívül egy szép karácsonyfát, kalácsot, almát, diót, aszalt szilvát adományozott részükre.

— **Eljegyzés.** Keresztes Géza m. kir. honvéd főhadnagy f. hó 25-én jegyezte el Tamási Károly kozárvári birtokos és neje Fodor Ilona kedves leányát Margitot. — **Kozma Imre** helybeli ev. ref. segédlelkész eljegyezte özv. Sára Elekné kedves leányát Annát.

— **Adakozások a múzeum részére.** (I. közl.) A sz.-dobokamegyei történelmi, irodalmi és ethnographiai egyesület múzeuma részére az egyesület létesítése óta a következő adományok érkeztek be: Id. Br. Bornemissza Károly ur ő méltósága 61 darab különféle régi pénzt és érmet. Bodor Károly bronz korszakból való kardot. Hye Adrienne görög pecsétnyomót, 1 vas lándzsa véget, római ezüst- és rézpénzeket. Dr. Torma Miklós Leopold császár és Kázmér lengyel király korából való ezüstpénzeket. Rácz Gyula Kuduból egy papi pulválé csattot, egy buzogányt a Rákóczy korból, egy bronz csákányt, két vas csákányt, egy dák bronz csákányt, egy római gladiust, egy kőbaltát, többféle ezüst régi pénzt 13 drb. és galgói Rácz István Rákóczy Ferencz fejedelem tábori irnokának tábori ezüst poharát, továbbá egy régi alakú vaskules, egy Bánffy czimer 1500-ból, egy barbár kék nyakék és egy a rákosfalvi határban talált barlangi medvefogót. Vékony Károly Csicsó-Ujfaluól Nagy Sándor, Báthori és Boeskaifele ezüst

Rend és tisztaság az élet lelke, ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha a munkát magunk is szeretjük és részt veszünk abban; így alárendeltjeinkkel is megszerettetve azt jó példánk által. Értelemmel nézni, tudással parancsolni, szívvvel dicsérni a kötelességet teljesítőt és derült homlokmal fogadni a hivatásában kifáradt férjet hazatértekor.

Emich Gusztávné Tormay Etelka.

A háziasság főkövetelménye: — a ház.

Fenyő Sándor.

A házasság nézetkülönbsége ne alkosson soha áthidalhatatlan mélységet. Mind a ketten azon vágyakozzanak, hogy oly kellemessé varázsolják otthonukat, miszerint soha ki ne vágyjanak belőle.

Ha a kis dolgokban föltétlenül engedékenységgel s az élet apró kellemetlenségeivel szemben pedig optimismussal viseltetünk, úgy ez már a családi békét föltétlenül biztosítja.

Forinyák Gyuláné.

A háziasság legfőbb követelménye a kölcsönös szeretet.

Horváth Janka.

A háziasság főkövetelménye vidámságot terjesztetni és rendet tartani a házi tűzhely körül.

Hunyady Margit.

A háziasság főkövetelményének a boldog családi életet tartom; az asszony szívesen mond le a fényűzésről és a zajos érzetokről, csillogás-

ról és a társadalom egyéb csábításairól, ha boldog az otthona.

Hegyi Aranka.

A házasság és a háziasság főkövetelményének tartom — a lemondást.

Ignotus.

En azt gondolom, hogy a „háziasság követelménye” a „Ház” szerint különbözik és az az asszony felel meg neki tökéletesen, a kinek a férje tiz esztendei házasság után is örömet megy haza.

Jászai Mari.

A háziasság főkövetelménye az, hogy a nő az urát szeresse!

Jókainé Nagy Bella.

Házias a nő, ha szeretettel csügg otthonán és szellemét egyéb tehetségeivel együtt a házára pazarolja, nem pedig a Koronaherceg-utczára vagy — kaszinóra.

A családnak szüksége van tenger gyöngéd-ségre, nagy, erős lélekre, úde kedélyre, magas, művelt szellemre, egyszóval — egész nőre!

Azért fél a házasságtól, mert tudja mindezt és mégis imádja házon kívüli hivatását, a szinpadot.

Kürj Klára.

Most, hogy hetekig nem játszottam, teljesen a háztartásra adtam magamat. Az „otthon” omnak éltem és úgy tapasztaltam, hogy csak az az asszony töltheti be méltóan a hivatását, mint családanya és asszony, a ki kizárólag ennek él. Egész embert követel magának az „otthon”.

En pár hétig ilyen „egész ember” lehettem habár csak asszonynak születtem.

Lánczy Ilka.

Az én nézetem szerint nem azt magasztaljuk házias nőnek, a ki nem mozdul ki a házból. A házias nő az, a ki a maga házat vonzóvá tudja tenni másoknak, különösen a családtagoknak.

A nagyvilági nő olyan, mint a nap, messzire ragyog és mindenkit kápráztat.

A házias nő olyan, mint a lámpa, bevilágítja a szobáját.

Mikszáth Kálmán.

Már kételkedtem abban, hogy a mai világban valaki a „háziasság”-ról elmélkedjék, és a nélkül, hogy elítelném az ellenkező áramlatot, úgy gondolkodom: hála legyen az Alkotónak, hogy én állandóan birom, érzem és élvezni tudom a házias-ság teljes nyugalmát. Pedig ezt nem az öreg kor mondatja velem, hanem kora ifjúságomtól kezdve a háziasság követelményei szerezték meg számomra az erőt, a megelégedést, sőt az ihlettséget művészpályám betöltésére is. Mert az izgatott és zaklatott helyzet tönkretették volna idegeimet, talán életemet. Mondhatom tehát, hogy szerény otthonom kedvelése, háziarendemnek folyton szemmel kísért figyelése, családomnak édes gondozása mellett csak annyi időm maradt a társadalmi örömekre, a mennyi nekem tulajdonképpen kíváncsú és módhoz képest szükséges volt. Többre nem törekedtem, nem is vágytam. Ez az én háziasságom hite.

Szerdahelyiné Prielle Kornélia.

Figyelemre méltó!**Figyelemre méltó!**

Idény előrehaladása miatt raktáron levő árúkat gyári áron árúsítja

(Deés, Főtér, Voith-palota)

BARÁTH BÉLA

(Deés, Főtér, Voith-palota)

női- és férfi divat, vászon és szőnyeg árúházában.

pénzeket 3 darabot. Demsik Gyula Buzából a melegföldvári nyerges hegyen talált kis ásó alakú vas halászeszközt, különféle kályhát és cserépdarabokat. Pécsi Manó körjegyző Kecskéről a kecskési és kis-solymosi határban talált csiga- és kőzetleleteket. Ornstein József Szamosujvárról Mitras gipsz lenyomatát. Biró Antal egy római ezüst pénzt foglalatban és Hatfaludi József 24 darab különféle ezüst pénzt adományoztak.

Midőn a muzeum elnöksége a szép adományokért és a gyors felkarolásért köszönetét fejezi ki, egyuttal további szives adakozásra hívja fel a nagy közönséget saját érdekében is, hogy a netán kezei közt levő régiségeket itt elhelyezve, az utókornak meg lehessen örízni.

— **Újévi üdvözlét** — megváltása czimén Simó Béla kir. tanácsos tanfelügyelő 5 frtot küldött be lapunk szerkesztőségéhez a polgári iskolai szegény tanulókat segélyező egyesület javára. — **Tüzes Karácson** kir. körjegyző és neje 6 frtot küldött be a deési leányárvaház javára. Mindkét adományt átjuttattuk.

— **Ülés.** A vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését január 8-án délelőtt 10 órakor tartja meg a vármegyeház tanácskozási termében.

— **Szegény tanulók felruházása.** Főispán úr méltósága, mint a szegény tanulókat segélyező egyesületnek elnöke, 180 koronát utalványozott ki azon polgári isk. tanulók részére, kik ruhasegélyért folyamodtak. Egész rend ruhát kaptak Ajtai Miklós, Daday Aladár, Fulöp Jakab, Lövinger József, Motentán János, Nuszbacher Hermann és Stecz Gyula; felső téli kabátot Csongvay Ferencz és Kerekes Mihály. A folyó hó 22-én történt ruhakiosztás alkalmával a segélyezett tanulók forró köszönetüket fejezték ki az elnök kegyes gondoskodásáért, ki oly időben látta el őket jó meleg ruhával, midőn a dermesztő hideg s a küszöbön levő ünnepek nagyon is szükségessé tették.

— **Adakozás.** Báró Inozédi Samu, kaczkói birtokos az ottani áll. iskolában 5 szegény tanulót ruházott fel czizma, nadrág, kabát és sapkával. Simó Béla, megyénk tanfelügyelője a megyei kultur-alapból szintén a szegény tanulók felsegélyezésére 10 frtot eszközölt ki és karácsony szombatján 8 szegény tanuló összesen 39.50 frt karácsonyi ajándékban részesült. A szegény tanulóknak fogadják hálás köszönetét. — Kaczko, 1899. decz. hó 27-én. Debreczeni Károly g. jegyző.

En a szeretetet tartom a legfőnek, a szeretetet minden élő lény és tárgy iránt, azt a makacs ragaszkodást mindahhoz, a mi az enyém, ez minden egyéb jónak a szülőanyja, a származtatója. Egy háztartásban, a mely a szeretet lobogója alatt áll, nincsenek harczok. Ott minden csendes, tiszta, rendes, finom, jó, sőt előkelő is, még akkor is, ha szegény, az érzelmek teszik azzá. A lélek, ha tiszta szeretet lebeg fölötté, áll szilárdul alatta és megdönthetetlen a maga nagyságában; ez az én véleményem.

Rákosi Szidi.

*

Házias az az asszony, a ki jobban ismeri a maga háztartását, mint a — barátnéját.

Nem tartom ezt főkövetelménynek, de alkövetelménynek megjárja.

Sipulusz.

*

Miért van annyi erkölcselenség a görög mythológiában? Azért, mert a szép istenasszonyok nem voltak elfoglalva a háztartás gondjaival. Ha a konyhával és a nagymosással is törődtek volna valamicskét, aligha sokkal tisztességesebben nem viselik magukat.

Szomaházy István.

*

Mint afféle aggregény, csak a mások boldog otthonát dicsérhetem; de alig várom, hogy mások dicsérhessék az enyémet — ha ugyan lesz rajta valami dicsérni való.

Ámbár más mindég lát valami dicsérni valót. A ki kint van, mind bekívánczik; a ki pedig bent van, nem mer szólni, hogy jobb odakint.

Dr. Vértesy Gyula.

— **A szamosujvári kereskedők és iparosok** az odavaló evangélikus református egyház javára 1900. év január hó 6-án szombaton, a városi vigadó nagytermében zártkörű tánczestélyt rendeznek. Belépő díj személyenként 2 korona, családjegy 3 személyre 5 korona, karzat 2 korona. Felhívások hálás köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Filep János biz. pénztárosnál. Kezdeté este 8 órakor. Az estély védasszonya: Nyegruz Tivadarné Retezár Juliska. Védnök: Gajzágó Ferencz, kir. ítélő táblai bíró. Elnökök: Nagy Lajos főszolgabíró, Duha Kristóf városi számvevő. Alelnökök: Kopár Kristóf takarékpénztári igazgató, Kovács Ákos református lelkész. Filep János pénztáros. Máthé Sándor ellenőr. Jelszó: Egyszerűség!

— **Hangverseny.** A deési zenekedvelők egyesülete harmadik házi hangversenyét 1900. évi január 6-án tartja meg a megyeház dísztermében. A hangverseny műsora következő:

1. Nyitány, Nabucodonozor operából Verdi-től. Előadják: Dr. Ákontz János, Balassovics Ármán, Dr. Boros Gábor, Budai Elek, Bukhel János, Demeter Lajos, Ditrich J., Einöder György, Hussek Flórián, Platz Viktor, Reich Elek, Szabó György, Tauffer Lajos, Tyrnauer Dezső, Vass Ödön, Dr. Weisel Ernő és Wolff Bogdán urak. 2. Monolog: Veres Gáborné budapesti utazása a millenniumi kiállítás alkalmával. Előadja: Dapsy Frigyesné úrnő. 3. „Caprice de concert“ Terschák A.-tól. Fuvolán előadja Bukhel János úr, zongorán kíséri Balás Máté úr. 4. „Roland mester“ operából. Gr. Zichy G.-tól, a) Irette keringő; b) „Rád gondolk“ dal, Tosti G.-tól, éneklő Dr. Kovács Sándorné úrnő, zongorán kíséri Balás Máté úr. 5. Egyveleg „Bánk Bán“ operából, Erkel F.-tól, előadják az első számban említett urak. Kezdeté este fél 8 órakor. Belépti díj személyenként 2 kor., karzatjegy 2 kor. Szabadjegyek ezen alkalomra nem adatnak ki. Tekintve az idő előhaladottságára, meghívok nem küldetnek szét, de az egyet szívesen látja a város zenészerető közönségét rangkülömbösg nélkül. Hangverseny után tánczestély.

— **Karácsonyfa és ruhakiosztás.** A kozárvári áll. iskolában Gr. Teleki Domokos országgyűlési képviselő folyó hó 24-én igen díszes karácsonyfát állíttatott fel az iskolás gyermekeknek. Ez alkalommal a jobb magaviseletű és szorgalmas szegénysorsú növendékek közül 6 fiut és 6 leányt teljes öltözettel jutalmazott meg. A karácsonyesti ünnepélyen a kegyes gróf is megjelent s a 84 tanulóknak kivétel nélkül kalácsot, almát, diót s édes csemegét tartalmazó csomagokat osztott ki. A kegyes, gyermekszerető gróf minden évben megszokta jutalmazni az áll. iskolás növendékeket, miért is az áll. iskola gondnoksága e helyen is hálás köszönetét nyilvánítja. Ezen karácsonyesti ünnepélyen osztatott ki a kultur-alap 10 forintos adománya is, melyből Szövérfi Lajos IV. o. tanuló teljes öltözettel, Kriszthy János V. o. t. és Vass János IV. o. t. 2—2 frttal jutalmaztatott meg. Ugyanezen alkalomra br. Inczedy Ádám 3 frtot, br. Inczedy Ádámné 2 frtot, Biró István 1 frtot, Solymossy Miklós 1 frtot, Szekeres Árpád 1 frtot és Veress Imre 50 krt adományozott. A nemeszívű tanügybarátoknak szintén hálás köszönetet mond Kozárvárt, 1899. deczeinber hó 29-én, az áll. iskola gondnoksága.

— **Erdővizsgálat.** Városunk képviselő-testülete a város erdőinek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését, mely szerint az erdőgazdaság kezelése rendben találtatott, mult közgyűlésében tudomásul vette. Ez alkalommal tudomásul vette a folyó évben vágott tűzifának számbavételére kiküldött másik bizottság jelentését is, mely szerint 276 öl fa kerül eladásra. Egy öl fa eladási árát a képviselőtestület 5 frtban állapította meg s kimondotta, hogy 1900. január végén tul tömegesen fogja értékesíteni a város egyes lakóinak el nem adott fakészletet.

— **Deés város közönsége** a városunkban alakult szolnok-dobokamegyei irodalmi, történelmi és ethnographiai társulatba, mint alapító tag belépett.

— **Iskolás gyermekek újévi ajándéka.** Deés város képviselőtestülete, mint minden évben, úgy az idén is, a községi elemi iskolák szegénysorsú növendékei részére 50 frtot engedélyezett, hogy abból ruhaneműket szereztesse nekik.

— **Államsegély.** Vallás- és közoktatásügyi miniszter a kaplyoni gör. kath. tanító fizetését 300 forintba egészítette ki.

— **A helybeli vásárok rendezése.** A deczemberi vásár közeledésével néhány helybeli kereskedő mozgalmat indított meg aziránt, hogy a kirakodás a baromvásár napján ne engedessék meg. Az egyébként jogos kívánságnak elég is lett téve, s úgy a helybeli, mint az idegen kereskedők és iparosok eltiltattak a kirakodó vásárt megelőző baromvásár napján a kirakodástól, mely tilalom aztán más oldalon szolgáltatott okot panaszra. Vármegyénk alispánja az eddigi bizonytalan állapot megszüntetése céljából felhívta a tanácsot, hogy az országos vásárok rendezése iránt intézkedjék s terelje az ügyet a képviselőtestület elé. Folyó hó 23-án foglalkozott a képviselőtestület a kérdéssel és kimondotta, hogy a jelenlegi határnapok betartása mellett a mostani három-három napra terjedő országos vásárokat két-két napra redukálja oly módon, hogy az első nap kedden általános baromvásár és szerdán pedig kirakodó vásár legyen. E szerint a csütörtöki kirakó vásár elesnék és szerdán tartatnék meg. Önként értetődik, hogy ezen változtatáshoz még a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulása is szükséges s csak azután fog életbe lépni, mely körülményt annak idejében a tanács nyilvánosságra fogja hozni.

— **Útépítés.** Vármegyénkben a magyar-láposi járásban levő Magyar-Lápos-fürdői út végső szakasza fog kiépülni a jövő évben. A mérnök hivatalt már készen van a tervvel és költségvetéssel s valószínűleg vármegyénk közigt. bizottsága január 8-iki ülésén fogja tárgyalni. Az építési költségei 17000 koronán felül mennek.

— **A deési izr. nőegylet** folyó hó 25-én este tartotta meg az izr. iskola termeiben 10 éves fennállásának jubileumát. Közreműködött Kiss Ábrahám, ki az egylet rövid történetét olvasta föl. Hárnik Vilma ügyes zongorajátékával szórakoztatta a közönséget, Ágai Ignáczné érzéssel szavalta Kiss Józsefnek „Simon Judith“ című költeményét, Weinberger Lajos igen mulattatóan adta elő a „Telefon vidéken“ című monologot s ezzel vig kedélyhangulatban tartotta mindvégig a közönséget. Ezek után terített asztalhoz ültek a jelenvoltak. Étkezés közben Ágai Ignáczné szép beszéd kíséretében egy emléktárgyat nyújtott át a nőegylet nevében Kiss Ábrahámnak, ki 10 év óta az egylet titkára. Ez alkalommal a jótékony célra adakoztak: Kallusch Jakabné 3 frtot, Klermann Adolfné, Ágai Ignáczné, Weiser Simonné, Hoffmann Jakabné, dr. Brüll Vilmosné, Grün Lázárné, Szinetár Farkasné, Feuerstein Áronné, Hárnik Lipótné, Brüll Zsigmond 2—2 frtot, Ordentlich Adolfné, Gersohn Farkasné, Weinberger Lázárné, Klein Dávidné, özv. Márkoviczné, Wartenberg Adolfné, Salamon Lujza, Brukenstein Mihályné 1.50—1.50 frt, Bród Lőrinczné 1 frt 20 kr., dr. Hollender Samuné, Wasserstrom Áronné, Wigner Samuné, Kiss Ábrahámné, Paneth Pinkászné, Kallusch Zsigáné, Rosenberg Lajosné, Rosenberg Zsigáné, Zelig Mórné, Feuer Hanni, Goldstein Jakabné, Auspitz Ábrahámné, Hollender Seni, Fleck Mórné, Gezie Gusztávné, dr. Wasserstrom Adolf, Klein Hermann, Strasznof Jónásné, Frank J. Mózesné, Hollender Bernátné 1-1 frtot, Sándor Mihályné, Hercz Izidorné, Goldenberg Adolfné, Blatt Mariska 50-50 krt. — Fogadják a közreműködők, valamint az adakozók, továbbá Budai Elek, ki e célra zongoráját rendelkezésünkre bocsájtotta, úgyszintén az iskolaszéki elnök, ki a helységet e célra átengedte, hálás köszönetünket. A rendezőség.

— **Tejcsarnok Deésen.** Brugovitz József jó hírnevű deési kereskedő főterei üzlete mellett levő külön helyiségében jövő év január első napján tejcsarnokot nyit. Kapható lesz ott mindenféle tej és tejtermék s mindaz, a mit tejcsarnokban árulni szoktak. Abonánsok előjegyzését bármely napon elfogadják.

— **A kövezetvám kezelése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Deés város közönségének megengedte, hogy a kövezetvámot addig is, míg az engedélyezés iránt véglegesen határoz, 1900. év január 1-én tul is szedhesse a jelenleg érvényben levő díjszabályzat mellett. Ideiglenes engedélyről lévén szó, a vámszedési jog bérbeadható nem volt s a mostani haszonbérő sem akarta a szerződést bizonytalan időre meghosszabbítani. A tanács javaslatára a képviselőtestület Weiszberger Lázár deési lakost bizta meg a vámszedéssel havi átalány fizetése mellett.

— **Iskola építés.** A jövő évben Apanagyfaluban építendő állami iskola helyreállítását Feichter Albert vállalta el 4300 forintért.

— **Nyilvános köszönet.** A bethleni kisdédóvoda „karácsonyfa” ünnepélyére adakoztak: Gróf Bethlen Pálné 10 korona és 5 drb leányruha, Bethlen községe, bethleni takarékpénztár 10—10 korona, Kenyeres Lászlóné, Anna Strodl 4—4 korona, Biró Gyuláné 3 kor. és 1 drb. fiu ruha. Kovrig Margit 2 kor. 40 fillér, Bodor Zoltánné, Bukvay Jeromos, Flóth F. Adolfné, Gyárfás Albertné, Gramm, Iftsich Józsefné, Krecza Lászlóné, Ottilie Máthiáé, Nagy György, Regius Adolfné, Reithofer Ferenczné, Székely Sándorné, Dr. Wachsmann Ede, Váradi Gézáné, Weiszberger Zsigmondné 2—2 korona, Gajzágó Vilmosné 2 korona, alma és dió, Barbul Ödön 1 korona 2 fillér, Boros Árpádné, Barbul Károly, Bánai László, Biró Lajosné, Edelheid Leopold, Fischer Elekné, Gál Istvánné, Groszmann Mihályné, Hunyadi Béla, Hunyadi Dezső, Imreh Domokos, Kőnczey Lászlóné, Kaján István, Kincses Bogdán, Lauchter Márkusné, Márk Gézáné, Morár Gyula, Nagy József, Polonyi Jánosné, Sohár, Márczelné, Székely Károlyné, Steclács Gáborné, Schwarz Edéné, Vida Gyuláné 1—1 kor., Hegyi Jánosné 60 fillér. Összesen 100 korona 2 fillér. Bárany Bálint cukorka, Csiki Miklósné alma, öz. Kincses Kristófné ruhanemű, Szénássyné alma, Fogolyán János 3 drb sál, Waldmann Bernát 3 mtr barchet. — Fogadják a nemesszivű adakozók a jótékony cél érdekében hozott szives adományaikért, melylyel 86 kis gyerekek szereztek csillogó örömet és sok fázó gyerekek meleg ruhát, cipőt stbbit, — úgy az intézet, valamint a gyerekek s magam nevében szóló leghálásabb köszönetem kifejezését. Hálás köszönet illesse különösen Kovrig Margit k. a. önnagyságát, ki a gyűjtésben résztvenni szives volt s ki fáradhatatlan buzgalommal, lelkes odaadással járult a fényes siker eléréséhez. — Bethlen, 1899. december hó 26-án. Benkő Anna áll. óvónő.

— **Uj polgárok.** A városunkba ezelőtt négy évvel letelepedettek közül tizenhárman vétettek fel a város kötelekébe a szabályszerű díj befizetése mellett. A város kötelekébe felvett tagok nevei: Gancz Ábrahám fuvaros, Szentpétery János bir. végrehajtó, Kádár Kálmán cipész, Csúpe Ágoston magánhivatalnok, Janicsek Ernő kárpitos, Weisz Sámuel bádógos, Aléka János kőmives, Mátyás Adolf korcsmáros, Aléka Miklós kezes, Klárman Áron házaló kereskedő, Fridman Ignác korcsmáros, Bloch Mór fűrészgári gépész, Zakariás Sándor gyári tiszt.

— **Kövezetvám ideiglenes engedélyezése.** Városunkban a kövezetvámszedési jog hatálya a folyó év végével megszűnik. Jóllehet a tanács a maga idejében folyamodott az engedély meghosszabbítására iránt, ez még mind e mai napig nem történt meg, s így kénytelen volt ideiglenes engedélyért folyamodni. A kereskedelmi miniszter a kérelemnek eleget is tett, a kövezetvámszedési jog meghosszabbításának kérdésében hozandó végleges elhatározásáig megengedvén a vámot a jelenlegi engedélyokmány keretében beszédni.

— **Szállai Samu biztosít.** Beállit a cziczhegyi atyafi, hogy a megkötött életbiztosítás felől egy kissé kérdősködjék.

— Nem értettem meg a tennap, hogy is van az a biztosítás?

Mondja neki a kérdezőt ügynök:

— Hát úgy áll, hogy magának minden évben 32 forintot kell fizetni, s ha meghal, kap a felesége 1000 frtot. — Csóválja fejét az atyafi...

Nem jól van ez így kérem szépen... inkább az asz-szony hajjon meg.

— **A városi fogyasztási adópótlékok engedélyezése.** Városunk területére a belügyminiszter a bor, hús és szeszes italok után városi fogyasztási adópótlék szedését engedélyezte. Az e tárgyban alkotott szabályrendeletet azonban tévedésből jóváhagyási záradékkal nem látván el, a szabály-

rendeletet a hatóság újból felterjesztette a belügyminiszterhez és egyuttal a város képviselőtestületénél javaslatba hozta, hogy a felsorolt fogyasztási adópótlékok bérbeadás útján együttesen kezeltesenek, mert így nagyobb eredményt lehet elérni, mintha azok házilag kezeltetnének, vagy kezelésük a szabályrendelet másik módozatának megfelelőleg aképp történnék, hogy a bor- és hús fogyasztási adópótlék beszedése az állami bor- és hús fogyasztási adó bérőljére bíztnék, a szeszfogyasztási adópótlék beszedése pedig külön biztosítottatnék. A tanács igen helyesen fogta fel a dolgot, hogy miután az állami bor- és hús fogyasztási adót a kincstár már bérbeadta és pedig az egész vármegye területén egy bérőlcsoportnak, a szabályrendelet intencziójához képest és a közönség többoldali zaklatásoktól való kímélése szempontjából ezen bérőltársaság necsak a bor- és hús fogyasztási adópótlékok kezelésével, hanem a szeszfogyasztási adópótlék beszedésével is bizassék meg egy kiköthető évi bérösszeg fizetése mellett, úgy a bor és hús, mint a szeszfogyasztási adópótlék jövedelme megközelíthetőleg előre kiszámítható lévén. A képviselőtestület azonban — úgy látszik — félreértette a tanács nagy körültekintéséről és óvatosságáról tanuskodó szándékát és ezen adópótlékok jövedelmeztetésére egy bizottságot küldött ki, a tanácsot csak arra hatalmazván fel, hogy a legközelebbi három hónapra biztosítsa az adópótlékok beszédését, mi nézetünk szerint aligha fog sikerre vezetni.

— **Táncestély.** A szamosújvári dal-zene egyeslet ősi szokás szerint karácsony másodnapján hangversennyel egybekötött táncestélyt rendezett. A concert úgy anyagilag, mint erkölcsileg felettejöl sikerült. Ott láttuk úgy a város, a mint vidék intelligentiáját. Az estély pont 8 órakor kezdődött. A dal-zene egyeslet „a havasi virág” nyitányát, majd Czibulkától „Bál utáni kedves álmot” és egy tréfás gyorspólkát Osertől adott elő, mindhárom darab nagy tetszést aratott és megújráztatott. — Kiválóan megérdemelte a tapsokat Berán János karnagy, ki a darabokat betanította. Pordea Gyula szellemes felolvasást tartott a haldokló 19 ik századról. Végül Máthé Gyula ügyesen szavaltta el Jókainak a „Munkácsi rab” című költeményét. A hangverseny után táncz volt. Az első négyest 30 pár tánczolta. Jelen voltak asszonyok: Kendefi Adolfné, Esztégár Bálintné (Hidalmás), Esztégár Lászlóné, Esztégár Jánosné, Náray Bogdáné (M. Váshely), Todorfy Lukácsné, Voith Geróné, Váraday Lajosné, Domonkos Károlyné, Mihelics Károlyné, Kopár Kristófné, Jakobi Dávidné, Csipkésné Korbuly Mariska, Salamon Árpádné, idős és ifjú Gönczy Mihályné, Sahin Kristófné, Zabolik Jenőné, Rácz Jakabné, Turcsa Kristófné, Pál Jakabné és Kristófné, Cheul Todorné, Finta Jánosné, dr. Fogolyán Tivadarné, Berán Jánosné, Schönfeld Kálmánné, Domonkos Károlyné, dr. Ramonczay Lászlóné, Patruba Jánosné, Pakulár Bogdáné. Leányok: Voith Lili, Esztégár Berta, Mariska és Trezza, Reismann Szerén (Kis-Várda), Finta Erzs (Érsekújvár), Voith Mariska, Sahin Kata, Pap Rózika, Kerpit Mariska, Dajbukát Anna, Papp Máriczi, Kobay Zulejka stb.

— **Gazdasági előadás Széken.** Vármegyénk gazdasági egylete folyó hó 24-én kezdte meg a népies gazdasági előadásának sorozatát Széken. Az állami népiskolának legnagyobb terme teljesen megtelt a tanulni vágyó kisközségekkel, lehetnek vagy 150-en. Ott láttuk a hallgatók között Somkerek Miklós ev. ref. esperest, az állami tanítókat teljes számban, Nagy Lajos főszolgabíró. Szemmary József egyleti titkár nyitotta meg az előadást és beszélt a buzatermelésről és a buzafonalféregről. A fonalféreg mikroskop alatt is bemutatta. A második előadó Fehér Sámuel a szamosújvári járás állatorvosa volt, ki a szarvasmarhatenyésztésről, különösen a magyar erdélyi fajtáról és a borjúnevelésről beszélt népies nyelven. Előadását képekkel illusztrálta. Nagy Lajos járási főszolgabíró az előadások befejeztével köszönetet mondott a gazdasági egyletnek és annak kiküldött előadóinak, mely után a vendégek Somkerek Miklós esperes ur vendégszerető házában gyűltek össze, hol pompás ebéddel fejezték be a kirándulást.

— **A hazai ipar támogatása** érdekében megindult mozgalom arra indította Baráth Béla helybeli női és férfi divatkereskedőt, hogy több elsőrendű hazai gyárral lépjen összeköttetésbe, alkalmat nyújtván ezáltal a közönségnek a hazai gyártmányok megismerésére és támogatására. Így nevezetesen a férfi divat köréből brassói és gácsi posztókat, több magyar gyártmányú kalapokat, fehérneműeket, keztyűket, továbbá: szepességi (kémárki, iglói) lenvásznak, asztalneműeket, ágyneműeket, a női divat körébe vágó kretonokat, zefreket, toálokat, batisztokat, nemkülönbön jutte függönyöket és szőnyegeket tartson raktáron. Alkalmunk volt az elősoroltakon kívül még több más hazai gyártmányt megtekinteni s úgy találtuk, hogy valóban érdemesek a pártfogásra. A fiatal czégek, ki a közönség érdekében annyi áldozatot hozott, ez ujabbi, egyuttal hazafias kísérletét remélhetőleg a nagy közönség is méltányolni fogja.

— **Az oláh-láposi** állami elemi iskola gondnoksága folyó év december hó 17-én tartott közgyűlésén a mult télen tartott táncmulatság jövedelméből 13 szegénysorsu tankötelest ruházott fel. Bulbuk Antal gondnokot pedig, kire gondnokság ezen összeget bizta, a további felelősség alól felmentette.

— **Öngyilkos vendég** Tordai Mihály kolozsvári lakos édes öccséhez, Tordai Lajos kendilónai ácsmesterhez az ünnepekre vendégségbe érkezett. Az ebédet és vacsorát vidáman töltötték el. Vacsora után úgy éjfél tájt a kedves vendég pihenőre tért a neki kijelölt hátsó udvari szobába, hol reggelre halva találták revolverrel a kezében, melylyel szíven lőtte magát. Mi kergette a halálba, eddig kideríthető nem volt.

— **Népies gazdasági előadások.** A „Szolnok-Dobokavármegyei Gazdasági Egyesület” a földmívelésügyi miniszter anyagi támogatásával az alább megnevezett községekben és napokon a gazdasági ismeretek terjesztése céljából gyakorlati irányú és így minden gazdára, főleg kisközségre nézve tanulságos tárgyú népies gazdasági előadásokat rendez. Előadások tartatnak: *Baczában* 1900. évi január hó 21-én vasárnap délelőtt 10 órakor; *Felőrben* 1900. évi január 28-án vasárnap délután 2 órakor; *Bálványos-Váralján* február hó 25-én vasárnap délután 2 órakor. Ezen megnevezett községekben szabad előadást fog tartani Molnár Dénes a baczai uradalom intézője, melynek tárgya: „Mely utakon és módokon emelheti a kisközség jövedelmét.” *Magyar-Décsében* január hó 7-én d. e. 10 órakor; február 4-én délelőtt 10 órakor; február 18-án délelőtt 10 órakor. *Málomban* január hó 7-én délután 3 órakor; február hó 4-én délután 3 órakor; február hó 18-án délután 8 órakor. *Somkerekben* 1900. évi január hó 14-én d. e. 11 órakor; február 11-én d. e. 11 órakor; február 25-én délelőtt 11 órakor. *Alsó-Ilosván* január hó 14-én (vasárnap) délután 3 órakor; február 11-én (vasárnap) délután 3 órakor; február 25-én (vasárnap) délután 3 órakor. Ezen községekbe a megjelölt időkben szabad előadást tart Székely Sándor gazdaság és állatorvos, még pedig a következő tárgyakból: 1. Szavatosságról és az állatok adás-vevéseire vonatkozó főbb tudnivalókról. 2. Szarvasmarha-tenyésztésről. 3. Mikképpen gazdálkodjunk? *Magyar-Láposon* február 11-én (vasárnap) délután 3 órakor. *Kékesen* február hó 4-én (vasárnap) délután 2 órakor. Ezen községekben Csiky Elek állami állattenyésztési felügyelő előadást tart a szarvasmarha-tenyésztésről. *Kecsedén* 1899 december 31-én (vasárnap) délelőtt 10 órától kezdődő szabad előadást tart Cséser Lajos gazd. szaktanár a rétek és legelők gondozásáról. *Ördögös-Füzesen* 1900. évi január hó 7-én (vasárnap) d. u. 2 órakor szabad előadást tart Fejér Sámuel állatorvos a szarvasmarha-tenyésztésről. A megnevezett községekben az előadások alkalmára lehetőleg meg fog jelenni Szemmary József vármegyei mezőgazdasági előadó, az egyesület titkára is, a midőn is értekezni fog a buzatermelésről és a megyénkben több helyen föllépett buzafonalféreg betegségéről és az ellene való védekezésről, bemutatja a megtámadott kalászokat és szemeket, mely szemekben egyenkint 4—5 ezer darab fonalféreg van, de nagyítóüveg alatt bemutatja magát az élő és mozgó fonalféreg is.

STANDARD
életbiztosító-társaság,

a legolcsóbb díjtételek s a legliberálisabb feltételek mellett köt életbiztosításokat. — Bővebb felvilágosítást ad a budapesti vezérigazgatóság: V., Fürdő-utca 4., vagy a deési képviselőség: Deák-utca 2/A. szám alatt.

A gazdasági egyesület nemcsak a megnevezett községekben, hanem meggyeszte óhajtván a gazdasági ismereteket terjesztetni, ennél fogva felhívja az összes birtokos, lelkész és tanítókat, hogy vasárnap délutánonként gyűjtsék össze a kisgazdákat és tartsanak nekik magyar vagy román nyelvű felolvasásokat, mely célra hajlandó díjmentesen magyar és román népies nyelven írott gazdasági tárgyú füzeteket küldeni. A küldendő füzetek felolvasás után a felolvasóé lesznek, sőt a felolvasók közül a legbuzgóbb tizet, kik a legtöbbszor és a legtöbb hallgató jelenlétében tartanak felolvasást, emléket képező csinos jutalomtárggyal (dohány-szelenczével) fogja megjutalmazni; a felolvasó köteles azonban gazdasági egyesületünkhöz bejelenteni, hogy hol, mikor, mely tárgyból és hány gazda jelenlétében tartott felolvasást. Ime, a nép igaz barátainak egyesületünk alkalmat nyújt a tevékenységre, meglátjuk, kik azok, kik nem sajnálják a fáradságot.

— **Fényképészet.** Dunky fivérek 1900 január hó 7-én, azaz vasárnap és 8-án hétfőn a deési fiók műtermőkben levételeket fognak eszközölni.

— **Az „országos orvos-szövetség”** szolnok-dobokamegyei főkegyeletének tagjait felkérem, hogy tagdíjaikat, 1 frt 50 krt, a jövő hó 15-ig Kustár Lajos egyleti pénztárnokhoz beküldeni sziveskedjenek. Tudatom egyszersmind a tisztelt tagtársakkal, hogy „Rendtartásunk” egy-egy példányát minden tagnak elküldöm s ezen Rendtartás 1900 jan. 1-én életbe lép. Dr. Kustár Gyula egyleti titkár.

— **A „Standard” életbiztosító társaság,** mely már ez ideig is sikeres tevékenységet fejtett ki Magyarországon, azon becéllől, hogy magyarországi szervezetével a nemzeti igényeknek megfelelően, magyarországi üzletei részére az eddigi képviselő kiegészítése mellett önálló működési körrel bíró igazgatótanácsot szervezett. Az igazgatótanács felruházott azon hatáskörrel, hogy biztosítási ajánlatok felett közvetlenül határozzon és biztosítási kötvényeket önállóan kiállíthasson. A társulat, amely díjtartalékai jelentékeny részét már is magyar értékre és részben a Dréher-palota megvásárlásával magyarországi ingatlanokba helyezte el, az életbiztosítási üzleten kívül alapszabályszerűleg megengedett másnemű üzletekkel is nevezetes befektetéseket készül Magyarországon tenni.

Egy teljesen jókarban álló Landauer kocsi eladó Burján András szatlernél.

Hazai hírek.

— **Hegedűs Sándorné tiszteletdíja.** A kereskedelemügyi miniszter fennkölt szellemű neje a hazai ipar pártolásáról irt hirlapi cikkeért egy hazai nagyiparostól 1000 frt tiszteletdíjban részesült, mely összeget jótékony célokra osztotta szét. — **Földrengés.** Szatmármegyei Nagy-Ecsed és Tyukod községben, továbbá Fábiánháza és Mérken a múlt napokban földrengést éreztek. — **A dohánytermelési terület kibővítése.** A pénzügyminiszter, tekintettel a múlt év gyenge dohánytermésére és a mindinkább emelkedő kiviteltre, elhatározta, hogy a dohánytermelési területet megszorítja. — **Millenniumi alapítvány.** Budapest székes főváros által a millennium alkalmából tett egy millió forintos alapítványból egy nagyszabású munkás otthont fognak létesíteni. — **Erzsébet királyné szobra.** Az Erzsébet-szobor országos bizottsága Széll Kálmán miniszterelnök elnöke alatt értekezletet tartott, elfogadva a végrehajtó bizottság által előterjesztett pályázati feltételeket. — **Az új koronaügyész.** Az új bűnvádi eljárás életbeléptetésével kapcsolatban betöltötték a koronaügyési állást is, Erre Hammersberg Jenő budapesti főügyészt nevezte ki a király. — **Népszámlálás.** A jövő 1900. évben az egész ország területén népszámlálást fognak végezni.

Irodalom.

— **A Skorpió.** Regény. A kik megszokták, hogy a kiváló francia regényíró: Marcel Prévost regényeiben a boudoir-történetek érdekes, gyakran mystikus epizódjaival találkozunk, azok meglepetve, de annál nagyobb elragadtatással fogják olvasni a most megjelent kötetet, mert ennek miliéu-je nem a francia előkelőségek társadalmi élete, hanem a kolostorok rideg fala, hol annyi a titokszerűség és a hol a levegő is fojtóbb, mint künn a derűs nagyvilágban. A múlt század végén e komor épületekben oly gyakori volt a bűn, a vétek, mint a fényes párisi termekben, hol minden zűg, minden butordarab egy-egy szerelmi kalandról beszélt. E műnek is minden fejezete, az események minden részlete a mellett tanuskodik, hogy a jezsuita-rend nevelési rend-

szere lelkeket ölt meg. Kezeik közé került eltévedt lélek az osztiárius is, kit elvonnak eszményi szerelmétől, de ettől — a csalódás hatása alatt — a jezsuitáknál sem tud szabadulni, sőt előbb-utóbb, — s ehhez születése és neveltetése is hozzájárul, megőrül. — Mondanunk sem kell, Marcel Prévost ért ahhoz, hogy ebbe a keretbe beleilleszse a gascognei leány érdekes történetét, ki a fekete csuhában látja szerelme idcálját, ki Párisban megismerve az életet, kapva kap azon, hogy gyónhasson a sekrestyék titokszerű homályában. A mesészővés érdekességét, az epizódok tarkaságát, az érdekesítő részleteket feleslegesnek tartjuk külön felemlíteni, hisz Marcel Prévost sokkal ismertebb olvasókörünk előtt, semhogy ajánlanunk kellene. De ki kell emelnünk báró Podmaniczky Horác magyaros fordítását, ki felül-emelkedik a szokásos nívéaun és híven adja vissza az eredeti szépségeit, a kiváló francia regényíró sajátos stílusát, szellemes ötleteit. E mű, melynek címlapja az imádkozó jezsuitával és a skorpió-szerű női fejfel mintegy betekintést enged a regényvilágba. Sachs és Pollák könyvkereskedésében (Budapest, Andrassy-út 37.) jelent meg és bár 17 ivre terjed, ára csak 1 frt.

— **Magyar Bazár,** képes szépirodalmi divatlap Szerkeszti Wohl Janka. Kiadja az Athenaeum r.-t. A „Magyar Bazár” a legrégibb és legjobb hazai divatlap, mely havonként négyszer jelenik meg. Minden egyes száma, gazdag szépirodalmi tartalmával, gyönyörű színes és egyéb képekkel meglepetés számba mennek. Divatba vágó cikkei országos hírességek. A „Magyar Bazár” angol és francia divatképekkel kedveskedik. Minden számmal 1—2, sőt 3 melléklet jár, színezett vagy fekete nyomású divatkép, amateur munkák mintái, szabásrajz vagy kivágott párisi szabás. A „Magyar Bazár” előfizetési ára 1/4 évre 2 frt. Iskolák és tanítók részére 1/4 évre csak 1 frt 50 kr. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. Cím: „Magyar Bazár” kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54. sz.

Nyílt-tér.

Az év lejártával kedves kötelességemnek vélek eleget tenni, ha t. cz. vásárlóimnak irántam tanusított nagybecsű bizalmaért őszinte köszönetem nyilvánítom. Midőn e bizalmat jövőre is kérem, legyen szabad ez új évben mindannyinak sok örömet és mindennekben a lehető legtöbb jót óhajtanom.

Papp Jenő,

Deésen.

Nagyrabecsült vevőimnek és jóakaróimnak ez uton kívánok boldog új évet.

Tisztelettel

Ágai Ignác.

Magyar Nemzet.

A modern sajtó hatalmasan kibontotta a gondolat szárnyait. Eszmék és tervek manapság megvalósulnak sokkal rövidebb idő alatt, mint a mennyi ezelőtt azok megérleléséhez kellett. Az események viharomdra száguldanak és ezernyi mértföldeket s műveltség és tudás a köznapi forgalomban értéktárgyakká lettek.

A rotációs gép tökéletesen átalakította a hirszolgalat egész szervezetét. Az anyag bővült, a feldolgozás sokoldalubb lett, új formák alakultak ki az újságcsinálás technikájában s az olvasókörözés legmesszebbmenő igényeihez simult minden tényező, a mely a hirlapírás és hirlapterjesztés szolgálatában áll.

A „Magyar Nemzet”, a mely a nagy és magasztos szabadelvű tradíciók zászlaja alá toborozta Jókai Mór és Beksics Gusztáv főszerkesztők és Adorján Sándor felelős szerkesztő vezetésével az újságírás legedzettebb munkásait, készen találta az Athanaeum részvénytársaságnál mindazokat az eszközöket, a melyekkel a legtökéletesebb módon megfélemlhetett maga elé tűzött feladatának: komoly, megbízható, érdekes és irodalmi színvonalon álló cikkekben és közleményekben gyorsan beszámolni az eseményekkel, hozzászólni minden aktuális kérdéshez és irányt adni a közvéleménynek.

Széles összeköttetései az összes politikai pártokkal lehetővé teszik, hogy a „Magyar Nemzet” az országos és pártpolitika egész szövevényét éber figyelemmel kísérhesse, a készülő eseményeket az összes lapoknál jóval előbb jelezhesse s a politikai kulisszatitkairól idejekorán tájékoztatást nyújthasson.

Az osztrák eseményekről naponta kétszer kap a „Magyar Nemzet” megbízható és kitűnően értesült tudósítójától telefonértesítést, külföldi hirszolgalatát pedig a világ összes fővárosaiban megbízott elsőrangú hirlapírók végzik távirati uton. A civilizált világban nem képzelhető oly esemény, melyről egy-két óra múlva már távirati értesítés ne érkezne a „Magyar Nemzet” szerkesztőségéhez.

A művészek és művészetek világában, a főváros intező köreiben, a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar összes testületeiben elsőrangú cikkel van képviselve a „Magyar Nemzet” s azért nem kerülheti el figyelmét semmi, a mi az újságolvasót, bármely irányban is érdekelhetné.

Egy nyüzsgő hangyabolyhoz hasonlít a „Magyar Nemzet” szerkesztősége egész napon át. Attól a pillanattól kezdve, a mikor a kora reggeli órákban az első posta megjelenik, a hirszolgalat egész gépezete működni kezd. A tudósítók egész raja jön és megy; gyűjtik a legaktuálisabb híreket s lázas sietséggel dolgozzák fel a legkülönbébb rovatok számára. S jönnek halomszámra táviratok és levelek vidékről, Bécsből, Berlinből, Párisból és Londonból. Közben számtalanszor csilingel a helyi telefon, a melyen külső munkatársaink tesznek jelentéseket, vagy érdeklődők tudakozódnak s közölnek híreket. A rovatok vezetői az így egybegyűlt anyagot osztályozzák és megrostálják, kiosztják a munkatársaknak megfelelő feldolgozásra s minden órában garmadaszámra halmozzák fel a szerkesztő asztalára a kéziratokat, a melyek a nap eseményeinek történetét foglalják magukban.

A leglázasabb munkaidő délután 2 órától 1/2-ig tart. Két óra után érkeznek a parlamenti tudósítók a szerkesztőségbe, a kik a házbán történetekről, a folyosók életéről s a klubok intim eseményeiről számolnak be. A bécsi és külföldi híreket a villám szárnyain ekkor hozza a táviró és telefon s a gazdasági élet élénk lüktetését tükrözik vissza a helyi, bécsi és külföldi börzéről érkező tudósítások. A reporterek ebben a rövidre szabott időben gyűjtik százfélől az érdekes újdonságokat s még azokról az eseményekről is, a melyek lapzártá után történnek, előzetes tájékozást szereznek és adnak.

A vezércikkek, a melyeket az ország első publicistái írnak, többnyire a parlament után készülnek s mindig a legaktuálisabb eseményekről mondanak véleményét.

A tárcza és a színházi rovat a legjelesebb írók kezében van. Abban mindig az irodalom java, az utóbbiban pedig a legujabb s legérdekesebb tömérdek hír lát napvilágot.

S mikor a szédítő munka véget ér s a tömérdek fáradság eredménye csillogó ólomkolumnákba öntve a nyomda óriási pincéjébe kerül, a hatalmas körforgó-gép fűlsiketítő kattogása és dübörgése közepette születik meg az újság, a „Magyar Nemzet”.

S megszületik sokkal hamarabb, mint a nap elmulása. A „Magyar Nemzet” ugyanis azt a kiszámíthatatlan előnyt nyújtja olvasóinak, hogy 12 órával előzi meg az összes fővárosi napilapokat s ugyanakkor, a midőn itt a fővárosban a reggeli lapokat olvasni kezdik, a „Magyar Nemzet” már az ország legtávolabbi vidékein is elmondja a tegnap összes eseményeit. A „Magyar Nemzet”-et már az esti vonatok röpitik a szó szoros értelmében a Kárpátoktól Adriáig s daczára annak, hogy már este 6 órakor jelenik meg, mindent tud és mindent közöl, a mit a többi lapok csak másnap reggel hoznak.

A munka nagyszerű beosztása, a rendelkezésre álló sok és kipróbált újságírói erő, a tökélyig fejlesztett nyomdaipar s egy hatalmas szervezett kiadóhivatal teszik csak lehetővé, hogy ez a rengeteg gépezet mindennap fennakadás, sőt a legcsekélyebb zavar nélkül végezhesse szédítő feladatát.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Veress Dezső.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakások.

Régi Posta-utca 9-ik számú emeletes háznak **egész emelete, mely több lakosztályra is beosztható, bérbe kiadó.** Értekezhetni **Klein Ignác** üvegkereskedésében Deésen.

Emésztő por.

A 13652 szám alatt szabadalmazott Somogyi Géza-féle **állatok emésztését elősegítő por** mindenféle sertésbetegségek ellen sikeres hatással bír. Kapható **ifj. Perint Lukács** fűszer és csemege üzletében **Szamosújvárt.**

Szolnok-Dobokavármegye főispánjától.

Szám 1133—899.

2—2

Alapított 1870-ben.

Karácsony és ujévre!

Alkalmi bevásárlások!

mélyen leszállított szabott árak mellett

Papp Jenő

női és férfi divatraktárában. Deés, főtér.

NŐI:

Divatszövetek 30 krtól feljebb
Jó mosó barchettek 20 krtól feljebb
Fekete és színes selymek 80 krtól feljebb
Téli alsó szoknyák 1 frt 50 krtól feljebb
Muffok és boák 2 frttól feljebb
Valódi Jäger alsó ruhák
Pamut- és gyapju harisnyák
Bőr- és gummi cipők
Legujabb ingblusok 1 frt 20 krtól feljebb

FÉRFI:

Ruhaszövetek 2 forinttól feljebb
Valódi Jäger alsó ruhák
Kalapok és sapkák
Czipők és kesztyűk
Színes- és fehér ingek
Gallérok és mangettek
Nyakkendők
Bőr- és gummi cipők
Selyem és clott ernyők minden árban.

Valódi Rumburgi, Creasz és Chifon-gyolcsok.

Szőnyegek, függönyök, paplanok, ág- és asztalterítők, asztalneműek és pokróczokból nagy raktár.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Kiváló tisztelettel

PAPP JENŐ, Deés.

10—*(192)

Helyben mint vidéken temetkezések minden árban elvállaltatnak.

Szamosvölgyi vasut részvénytársaság.

13296. II/A.

2—3(258)

Hirdetmény.

A szamosvölgyi vasut részvénytársaság igazgatósága által ezennel közhirrre tétetik, hogy az 1899. évi december hó 18-án Deésen tartott igazgatósági ülés alkalmával a kir. közjegyző közbenjöttével a társaság elsőbbségi részvényeinek következő számai sorsoltattak ki: 105, 798, 821, 1314, 1321, 1324, 1958, 3573, 4171, 4404, 4646, 4831, 5738, 5781, 6580, 6952, 7666, 7797, 8563, 9561, 10591, 10985, 11619, 11684, 12374, 13032, 13106, 14148, 14355 és 14698.

Ezen elsőbbségi részvények 1900. évi július 1-től kezdve a társaság főpénztáránál Deésen és Schoeller és társa bankházánál Bécsben (Bauermarkt 13.) lesznek teljes névértékben beváltva.

Deés, 1899. december hó 20-án.

A szamosvölgyi vasut
igazgatósága.

Bérbe adó birtok.

Szolnok-Dobokavármegye Szükerék község határában fekvő, egy felerészben szántó, felerészben kaszáló és legelőből álló **150 hold területű földbirtok** 1900. évi május 1-től számított 6 egymásután következő évre, előnyös feltételek mellett

bérbe adatik.

A birtokhoz megfelelő gazdasági épületek és egy kisebb tisztalak tartozik. Vasúti állomás **Nagy-Iklód** — egy órai távolságra. Közelebbi felvilágosítás nyerhető a tulajdonosnál **özv. Balogh Györgyné** urnónél Szükeréken, vagy Deésen **Dr. Weisz Lipót** ügyvéd irodájában.

2—2

Leszállított árak.

A Fötéren levő **üveg-, porcellán és diszműaru üzletemet** a mai naptól kezdve teljesen leszállított árban kiárulom.

Klein Ignác.

TEJCSARNOK DEÉSEN.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

a Fötéren, a Ferenczrendiek palotájában 1900 január hó 1-ével

TEJCSARNOKOT

nyitok,

melyben mindennap **friss tehén- és bivaltejet** fogok elárusítani.

Kapható lesz mindenféle tejtermék s mindaz, a mi tejcsarnokban árusítatik. A tej elszállítását mindennap **orvosrendőri vizsgálat** előzi meg. A tejet abonansok részére **plombázott edényekben** szállítom a házhoz, hogy útközben **érintetlensége biztosítva legyen**. Előjegyzések bármely naptól kezdve elfogadtatnak főtéri üzletemben.

Deés, 1900 január 1-én.

Kiváló tisztelettel

BRUGOVITZ JÓZSEF.